

MESTNA OBČINA CELJE
KOMISIJA MLADI ZA CELJE

Raziskovalna naloga:

HIŠNI LJUBLJENČKI MED UČENCI OŠ HUDINJA

Avtorici:

Eva Dujaković, 6. razred

Sara Zec, 6. razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof. RP

Celje, marec 2020

OSNOVNA ŠOLA HUDINJA CELJE

Raziskovalna naloga:

HIŠNI LJUBLJENČKI MED UČENCI OŠ HUDINJA

Avtorici:

Eva Dujaković, 6. razred

Sara Zec, 6. razred

Mentorica:

Simona Mesojedec, prof. RP

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2020

KAZALO

1 UVOD	1
2 TEORETIČNI DEL	2
2.1 HIŠNI LJUBLJENČKI.....	2
2.2 PSI.....	4
2.3 MAČKE.....	5
2.4 ZAJCI.....	6
2.5 RIBE IN ŽELVE.....	7
2.6 PAPAGAJI IN PTIČI.....	8
2.7 HRČKI IN MORSKI PRAŠIČKI.....	8
2.8 OTROCI IN HIŠNI LJUBLJENČKI.....	8
2.9 HIŠNI LJUBLJENČKI KOT NAŠI PRIJATELJI.....	9
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	10
3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE.....	11
3.2 RAZISKOVALNE METODE.....	12
4 OSREDNJI DEL	14
4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV.....	14
4.1.1 Ali imaš doma hišnega ljubljénčka?.....	14
4.1.2 Katerega hišnega ljubljénčka imaš?.....	15
4.1.3 Če ga nimaš, katerega bi imel?.....	16
4.1.4 Kdo največkrat skrbi za hišnega ljubljénčka?.....	17
4.1.5 Kako bi ocenil svojo skrb do hišnega ljubljénčka?.....	18
4.1.6 Kako ti skrbiš za hišnega ljubljénčka?.....	19
4.1.7 Koliko časa na dan porabiš za ukvarjanje s hišnim ljubljénčkom?.....	20
4.1.8 Se ti zdi to dovolj časa, ki ga nameniš živali?.....	21
4.1.9 Ali za hrano in ostale potrebne stvari, ki jih potrebuje žival, plačaš s svojim denarjem?.....	22
4.1.10 Bi lahko rekel, da je hišni ljubljénček tvoj prijatelj?.....	23

5 DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK.....	24
6 VIRI IN LITERATURA.....	26

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Prikazuje število anketiranih učencev po spolu.....	10
Graf 2: Prikazuje število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo.....	11
Graf 3: Prikazuje ali imajo učenci doma hišnega ljubljénčka.....	14
Graf 4: Prikazuje katerega hišnega ljubljénčka imajo učenci.....	15
Graf 5: Prikazuje katerega hišnega ljubljénčka bi imeli učenci, ki ga nimajo.....	16
Graf 6: Prikazuje kdo največkrat skrbi za hišnega ljubljénčka.....	17
Graf 7: Prikazuje kako bi učenci ocenili svojo skrb do hišnega ljubljénčka.....	18
Graf 8: Prikazuje na kakšen način učenci skrbijo za hišnega ljubljénčka.....	19
Graf 9: Prikazuje koliko časa na dan učenci porabijo za hišnega ljubljénčka.....	20
Graf 10: Prikazuje ali se učencem zdi to dovolj časa, ki ga namenijo živali.....	21
Graf 11: Prikazuje ali učenci sami plačajo za hrano in ostale stvari, ki jih žival potrebuje.....	22
Graf 12: Prikazuje ali učenci menijo, da je hišni ljubljénček njihov prijatelj.....	23

POVZETEK

Živali so del našega vsakdana. Hišni ljubljenci so živali, ki živijo skupaj z ljudmi. Največkrat so hišni ljubljenci psi, mačke, ptice, ribe,... Tema se nama je zdela zanimiva in zato, sva si postavili izziv in se lotili raziskovalne naloge z naslovom Hišni ljubljenci med učenci OŠ Hudinja. V teoretičnem delu naloge sva se posvetili posamezni vrsti hišnih ljubljencov in jih predstavili. V empiričnem delu naloge naju je predvsem zanimalo ali imajo učenci doma hišnega ljubljenca. Zanimalo naju je kateri hišni ljubljenc je najbolj priljubljen in kdo zanj skrbi. Ugotoviti sva želeli, koliko časa na dan namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljencem in če je to dovolj časa.

Prišli sva do zanimivih ugotovitev. Učenci imajo hišne ljubljence. Med najbolj priljubljenimi hišnimi ljubljenci je pes, kateremu mu sledi mačka. Največkrat za hišnega ljubljenca skrbijo vsi družinski člani in tudi stroške za žival prevzemajo v okviru družine. Hišnemu ljubljencu namenijo okoli 1 ure na dan, kar pa je velikokrat premalo in bi si učenci želeli še več časa, ki bi ga namenili živali.

1 UVOD

V preteklosti so živali živele v divjini in s človekom niso imele veliko opraviti. Človek jih je lovil za hrano, kasneje pa jih je udomačil. Živali so mu velikokrat služile tudi kot delovna sila. Danes je precej drugače. Živali so v naši družbi našle posebno mesto. Veliko je družin, ki imajo hišnega ljubljénčka – žival ki živi poleg ljudi in je del njihove družine. Živali nam pomagajo v dobrih in slabih trenutkih, znajo nas nasmejati, se z nami igrajo, včasih pa nas celo razjezijo ali predstavljajo določeno breme. Med hišne ljubljénčke štejemo pse, mačke, ribe, papige, zajčke, plazilce, želve, hrčke, morske prašičke, dihurje,....

Želeli sva ugotoviti ali imajo učenci doma hišnega ljubljénčka. Zanimalo naju je kateri hišni ljubljénček je najbolj priljubljen in kdo zanj skrbi. Ugotoviti sva želeli, koliko časa na dan namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljénčkom in če je to dovolj časa.

V sklopu raziskave sva postavili naslednje hipoteze:

H1: Predvidevava, da ima večina učencev doma hišnega ljubljénčka.

H2: Predvidevava, da je najbolj priljubljen hišni ljubljénček pes.

H3: Predvidevava, da za hišnega ljubljénčka skrbijo učenci sami.

H4: Predvidevava, da učenci dovolj časa namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljénčkom.

Spremembe, ki se vežejo na hipoteze sva preverili z anketnim vprašalnikom. Rezultati vprašalnika so predstavljeni z grafi v osrednjem delu naloge. Pri izdelavi raziskovalne naloge sva si pomagali z različnimi viri in literaturo, ki sva jo poiskali v šolski knjižnici in na spletnih straneh. Anketni vprašalnik sva razdelili v mesecu decembru in je bil anonimen, kar nama je zagotovilo to, da so učenci bolj resno in brez zadržkov odgovarjali. Vse odgovore sva temeljito pregledali in analizirali, kar je v glavnem delu tudi predstavljeno.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 HIŠNI LJUBLJENČKI

Hišni ljubljenci so živali, ki živijo skupaj z ljudmi in so najpogosteje pomemben del družine ali skupnosti, pri kateri živijo. Hišne živali so psi, hišne mačke, sobne ptice, mali glodavci, terarijske, akvarijske živali, plazilci in druge, včasih eksotične živali.

Živali so naše prijateljice, z nami delijo hišni prostor, negujemo jih, se z njimi igramo, skrbimo za zdravje ... Njihovo število se bliskovito veča.

Vedno pa ni bilo tako. Še v prejšnjem stoletju so domače živali veljale za razkošje. V preteklosti so ljudje razlikovali med živalmi, ki so se jih bali in so se z njimi prehranjevali ter se oblačili v njihove kožuhe. Človek je najprej udomačil volka (Murn, 2005). Sledile so ovce in koze ter druga živina, za njimi pa še konji, kamele in bivoli. Kasneje so spoznali, da so ji lahko nekatere živali v pomoč ali so kako drugače koristne, na primer mačke so pomagale loviti miši, psi so pomagali pri lovu in čuvanju živine. Živali so bile v vlogi koristnosti. Sčasoma, po drugi svetovni vojni, so ljudje postajali bogatejši in so zaslužili več denarja in so tudi za živali porabili tudi več časa. (Portal Viva, 2010)

Živali v preteklosti niso živele v hiši in vanjo niso imele vstopa. Danes je popolnoma drugače, nekateri svojim živalim kupujejo celo oblačila. Danes je življenje veliko bolj kompleksno, kot je bilo nekoč. Hišne živali nam ponujajo tako vrsto ljubezni, ki stres in hitro življenje razbremenijo. Hišni ljubljenci nam svojo ljubezen izkazujejo ves čas. S pomočjo živali premagujemo osamljenost. Eden najpogostejših razlogov za domačo žival je družba živali in možnost spoznavanja drugih ljudi. Domače živali vplivajo tudi na kakovost našega življenja, saj ukvarjanje z živalmi zmanjšuje stres. (Murn, 2005)

Danes imamo živali zaradi različnih razlogov, ki so: čuvanje hiše, pomoč pri delu, uničevanje škodljivcev, je del družine, nadomestilo za otroka, zadovoljuje čustvene potrebe ali celo za okras. (Murn, 2005)

Ko se odločamo za ljubljenco moramo dobro premisliti. Po besedah O'Neilla (1999) mora biti odločitev zanj trezna in preiščena. Lastništvo živali je velika odgovornost, saj v gospodinjstvo sprejmemo živo bitje, ki bo vse svoje življenje v veliki meri odvisno od nas. Mi bomo odločali, ce bo neka žival imela čudovito življenje, samo srednje dobro ali pa bo životarila.

Da ne bi bili nesrečni z ljubljencem in on z nami, je pomembno, da se za žival odločamo glede na potrebe posamezne živalske vrste in glede na naš življenjski slog. Priporoča da izberemo tako žival, ki se bo lepo vključila v naše življenje, ne da bi se morali pretirano prilagajati. Seveda vsako sobivanje zahteva neko mero prilagajanja, a če recimo nismo ravno ljubitelj/ljubiteljica gibanja v naravi v vseh letnih časih, potem pes, ki potrebuje veliko gibanja, ni prava izbira.

Ohl in Endenburg (2008) priporočata, da preden se slepo zaletimo v nakup ali posvojitev kateregakoli "luštkanega bitja s takoooo lepimi očmi", raje premislimo o naslednjih zadevah:

- ali imamo dovolj bivalnega prostora za to žival,
- ali ji bomo lahko omogočili dovolj gibanja,
- ali bo pri nas dobivala primerno hrano,
- kakšna je pričakovana življenjska doba te živalske vrste,
- kam bomo dali žival v času dopusta ali če slučajno zbolimo,
- kako bomo poskrbeli za preprečevanje kotitve nezaželenih mladičev,
- katere so najpogostejše težave, ki jih imajo ljudje ob bivanju s to vrsto in ali smo se sami pripravljene spopasti z njimi,
- kako bomo zagotovili, da naš ljubljenec ne bo moteč za okolico,
- ali bomo zmogli stroške finančnega vzdrževanja živali,
- katere so redne veterinarske storitve, ki jih ta vrsta potrebuje in ali je to v našem dosegu,
- ali se vsi v gospodinjstvu strinjajo s prihodom novega družinskega člana.

O'Neill (1999) pa dodaja, da se nikar ne odločajmo za žival na hitro, pač pa si vzemimo čas za premislek, saj gre za odločitev, ki bo vplivala na naše življenje za nekaj prihodnjih let.

2.2 PSI

Ohl in Endenburg (2008) pravita da je pomembno, da si preden izberemo psa, predstavljamo, kaj pravzaprav iščemo. Pri tem veliko vlogo igrajo življenjske navade družine in tudi značaj ter potrebe psa. Smo športna družina, ki bo pogosto in veliko hodila na sprehode s psom? Živimo v mestu ali na podeželju? Nas ne moti, da bomo morali psa pogosto krtačiti? Če si jasno odgovorimo na ta vprašanja, vemo, kaj želimo od psa in kaj pes pričakuje od nas. Sledeči korak je, da se pozanimamo o različnih pasmah psov. O vsaki pasmi obstajajo knjige, v katerih najdemo njihove najpomembnejše lastnosti. Tudi na spletu najdemo veliko informacij, vendar se je treba prepričati, če so te informacije utemeljene in verodostojne.

Pogosto se pri izbiri psa odločimo za modne pasme. Bodisi za velike bernardince, živahne in razmeroma zahtevne dalmatince, prikupne, a precej glasne, malce trmaste in bojevite terierje ali pa za prikupne mešančke neznanega porekla, ki so se skotili kdove kje ali pa smo si ga omislili v zavetišču. Pes, ki bo živel z nami v urbanem okolju, naj ne bo prevelik, ne preveč glasen, naj bo prijaznega videza, nikakor ne strašljiv do okolja, do ljudi in živali mora biti prijazen.

Čeprav imamo hišo z varno in dovolj visoko ograjo, naj pes v naši odsotnosti ne ostane sam na vrtu, ampak naj bo v hiši oziroma v pesjaku. Vrt je lahko torej le očasna oblika bivanja, saj tudi pes, ki živi na vrtu, potrebuje svoje ljudi in sproščujoč sprehod (Vidic 2009).

Če so v družini otroci je tudi pomembno, da pred prihodom našega hišnega ljubljénčka dobro premislimo. Če je pes že pri nas in ne vemo kako se bo razumel z otroki Ohl in Endenburg (2008) pravita da moramo to obvezno izvedeti. Psa naj peljemo tja kjer je veliko otrok, ter opazujemo njegove odzive. Povabiti je dobro tudi družine z otroki k sebi domov, kajti tam se psi pogosto obnašajo povsem drugače kot zunaj. Preden družina kupi psa, se je potrebno pogovoriti z otroki, kakšne dolžnosti bodo imeli pri skrbi za psa. Pri tem naj bodo po njunem mnenju starši kar se da natančni.

Otroci in psi lahko skupaj veliko doživijo, vendar se to ne zgodi samo od sebe. Ena najlepših izkušen v sobivanju s psom je, da se ga naučimo razumeti. Kako se pes »pogovarja« z nami? Otroci se morajo naučiti, da se pes sporazumeva z govorico telesa. Otroci ki imajo stik s psom, se morajo, če želijo vzpostaviti uspešen odnos s psom, vživeti v psa.

Ko se odločamo za psa, je potrebno razmisliti tudi ali želimo mladička ali odraslega psa. Tako nakup mladiča kot odraslega psa ima svoje prednosti in slabosti. Mladički so zelo ljubki in

zbujajo naš zaščitniški čut. Tudi nakup odraslega psa ima prednosti. Največkrat je odrasel pes že navajen čistoce ter včasih že zelo dobro vzgojen. To je za manj izkušene lahko pomemben vidik. Poleg tega lahko pridobimo že več informacij o značaju psa, in tako lažje ocenimo, če takšen pes spada v našo družino (prav tam).

Psi imajo najpogosteje vlogo čuvaja in najboljšega prijatelja. Imajo različne vloge, kot so: čuvanje, lov, šport, ponekod vlečejo sani, rešujejo, uporabljajo jih pri policijskem in vojaškem delu. V zadnjem času pse uporabljajo tudi v zdravstvu za terapevtske namene oziroma pri odkrivanju znakov določenih znakov nekaterih bolezni. (DZZS, 2018)

Psi so krdelne živali, zato potrebujejo družbo in igro. Obstaja ogromno različnih pasemskih vrst, ki zahtevajo različno oskrbo. Človeku je kot hišni ljubljenci najbližje, saj razumemo njegovo vedenje, življenjske navade in potrebe. Blizu nam je tudi po čustveni strani. Po drugi strani zahtevajo veliko časa in nege ter primerno vzgojo. (OŠ heroja Janeza Hribarja, 2018)

2.3 MAČKE

Mačke so samostojne, čiste, tihe in družabne domače živali. So tudi pametne in zabavne. Potrebujejo malo prostora, zato so primerne tudi za stanovanja. Mačke svojemu telesu posvečajo veliko pozornosti – zelo pogosto se umivajo in negujejo svoje telo. Prav tako so mačke izjemno gibljive in motorične.

Mačke se med seboj sporazumevajo s smrčkom. Če imamo doma več mačk, lahko opazimo da se radi dotikajo z nosom. Na ta način se sporazumevajo, največkrat pa se s smrčki dotikajo takrat, ko se nekaj časa niso videli. Mački, ki živijo skupaj, se dobro poznajo, a z dotikom smrčka o svojem "sostanovalcu" izvedo, kje je bil, kaj je počel in kako se počuti. To je njihov poseben način komunikacije.

Raje imajo otroško govorico. Mačkom naj bi bilo bolj všeč, če se z njimi pogovarjamo kot z otrokom. To jim je ostalo še iz dni, ko so bili še mladički in ste se z njimi pogosteje igrali. Z drugimi mačkami pa se raje sporazumevajte z bolj globljim glasom in bolj "odraslo" govorico.

Mačke ne dremljejo vedno. Znano je, da mačke raje dremljejo kot spijo, a če so preveč utrujene, zajadrajó v globok spanec. Tako kot ljudje, mačke lahko spijo zelo trdno in tudi sanjajo. Prav tako tudi one doživljajo spanje REM, v katerem se oči sunkovito premikajo, hkrati pa se krčijo blazinice na tačkah ter obrazne mišice.

Raje imajo pozitivno učenje. Mački ne razumejo kazni kot ljudje ali psi. Če je vedenje naše mačke zgledno in nas uboga, ga nagradimo z mačjimi priboljški in nadvse nam bo hvaležna. Mački ne marajo gledanja neposredno v oči. Če mačko nepremično gledamo v oči, bo to razumela kot grožnjo. Ko mački z nekom naredijo očesni stik, najprej pomežiknejo, nato pa zožijo oči. S tem dajo vedeti, da ne predstavljajo grožnje.

Predenje ni vedno dober znak. Mačke ne predejo le, kadar jim je udobno ali pa so srečne. Predejo tudi, kadar jih kaj boli, so pod stresom ali prestrašene. Če svojega mačka poznamo dovolj dobro, bomo znali ločiti, kdaj je njegovo predenje posledica veselja in kdaj je z njim nekaj narobe. Predenje ostaja skrivnost. Znanstveniki še vedno ne vedo, kako mački pravzaprav predejo. A večina je prepričana, da izvira iz kardiovaskularnega sistema in ne iz grla. <http://med.over.net/forum5/read.php?44,8195936>

2.4 ZAJCI

So zelo družabni, tihi, ljubki, mehki in tako rekoč ne grizejo. Otroku nudijo možnost izražanja čustvene topline in zadovoljijo njegovo potrebo po stiku s toplo in mehko živaljo. Zelo dobro se ujemajo z mačkami.

So zelo čiste živali in brez problema se jih da naučiti, da za svoje potrebe uporabljajo svoje zajčje stranišče. So zanimive in učljive živali, ki obožujejo našo družbo. Vendar pa je potrebno vedeti nekaj stvari, preden se odločimo, da naš novi družinski član postane zajček. Na spletni strani <http://www.zoorex.si/zoorex/malezivali/zajcek-kot-hisni-ljubljenec/> lahko najdemo informacije o zajcih in izvemo tudi da hišni zajčki niso vedno najboljša izbira za hišnega ljubljénčka.

Ne marajo dvigovanja v naročje in se tega velikokrat ustrašijo, tako da pričnejo brcati, gristi in podobno. Ob tem lahko poškodujejo tako nas kot sebe. To je eden izmed razlogov, zakaj zajček mogoče ni idealna hišna žival za majhne otroke, ki svoje kosmate ljubljénčke zelo radi crkljajo,

stiskajo in jih dvigujejo k sebi. Zajčki potrebujejo kar nekaj časa, da se sprostijo in jih je udobno v družbi ljudi. To lahko zahteva kar precej potrpljenja, kar pa je včasih majhnemu otroku težko dopovedati. Zajčku je potrebno priskrbeti pravilno prehrano in redno čiščenje kletke oziroma njegovega bivališča. Vsekakor pa so zajčki lahko zelo primerne živali za starejše ljudi ali pa bolj mirne otroke.

Zajčki lahko marsikaj tudi zelo hitro uničijo. Spadajo v skupino glodavcev in radi žvečijo vse možne stvari. Žal pa ne poznajo razlike med žvečenjem ustreznih in neustreznih stvari, kot so električni kabli, pohištvo in knjige. Hišni zajčki oziroma kunci so rastlinojedci. Večina lastnikov domačih živali so seznanjeni s psi in mačkami, ki jedo hrano iz konzerv ali pa brikete. Kunci bodo potrebovali seno in sveže brikete, namenjene posebej njim. Prav tako pa jim je potrebno vsak dan dati tudi nekaj sveže zelenjave.

Zajčki se morajo gibati. Zajčki ne smejo biti izolirani v majhni kletki, pač pa jim mora biti dovoljeno in omogočeno, da se vsak dan ustrezno razgibajo in malce potekajo po stanovanju. Hišni zajčki zahtevajo kar precej vašega časa. Vsako dnevno je potrebno skrbeti za njegovo hrano, svežo vodo in čisto kletko. Če želimo preprečiti debelost, h kateri je nagnjena večina odraslih kuncev jih moramo hraniti zmerno, dvakrat na dan. Ne smemo jim pustiti, da bi imeli hrano neprestanoma na zalogi. Zajčki potrebujejo precej dnevne pozornosti, kot so osnovna nega in pa preprosto človekova bližina. Zajčki so precej družbene živali in ne prenesejo izolacije. Tako kot psi in mačke, lahko tudi zajčki živijo kar precej dolgo, ampak le, če za njih primerno skrbimo.

2.5 RIBE IN ŽELVE

Ribe in želve so cenovno dostopne in enostavne za nego. Za ribice je bolje, če jih je v akvariju več. Kopensko želvo lahko imamo tudi na domačem vrtu in jo pestujemo. Opazovanje rib v akvariju ljudi pomirja in ima pozitivne učinke.

Vse "okrasne želve" so podobno kot rdečevratke neprimerne za začetnike in zaradi nevarnosti okužbe s Salmonello neprimerna žival za otroke v stanovanju. Zanje velja naj jih ne kupujemo, če nimamo pogojev, čeprav se nam zdijo mladički še tako ljubki. Življenjska doba želve je od

25 do 100 let. Želve so kot hišne živali lahko primerne samo za izkušene terariste, ki so specializirani za to področje, ne pa predmet "široke potrošnje".

(<http://med.over.net/forum5/read.php?44,4699358>).

2.6 PAPAGAJI IN PTIČI

Papagaji so zelo inteligentni, aktivni in zabavni. Od ptic, ki živijo z nami v ujetništvu so najbolj razširjene papige in kanarčki. Živijo v kletkah, kjer imajo rade različne gugalnice in palčke s katerimi se igrajo in kratkočasijo. Če ptice lastniku zaupajo, znajo tudi lepo peti. Nekatere znajo oponašati človekov govor in nas s tem zabavajo. Občasno so rade proste tudi izven kletke. Pri tem podvigu je potrebna posebna pazljivost, da ptica ne pobegne na prosto ali se poškoduje v stanovanju.

2.7 HRČKI IN MORSKI PRAŠIČKI

Hrčki in morski prašički se na prvi pogled ne razlikujejo. Oboji so prijetni, mehki, dlakasti in izredno ljubki. Kot hišni ljubljenci so primerni za male otroke. Paziti je potrebno, da jih otroci z neprimerno igro ne poškodujejo, saj so te živalice izredno mehke in nežne. Potrebujemo dobro kletko, mehko steljo, primerno hrano, svežo vodo in predmete za igro. Te živali ponoči oživijo in so aktivne, čez dan pa rade počivajo in imajo mir v svoji kletki. Potrebno je razmisliti ali nam to ustreza. Poleg tega so morski prašički in hrčki dokaj zahtevni glede oskrbe. Njihova življenjska doba je precej kratka, zato je izguba lahko kar boleča, če se je lastnik na žival zelo navezal.

2.8 OTROCI IN HIŠNI LJUBLJENČKI

Živali potrebujejo nego in skrb, tako se otrokom, ki imajo doma hišnega ljubljence, razvija čut za odgovornost in skrb za druge. Prej se naučijo empatije in sočutja, prej postanejo samostojni, disciplinirani ter bolj samozavestni. Hišni ljubljenci spodbujajo gibanje in igrivost. Številne

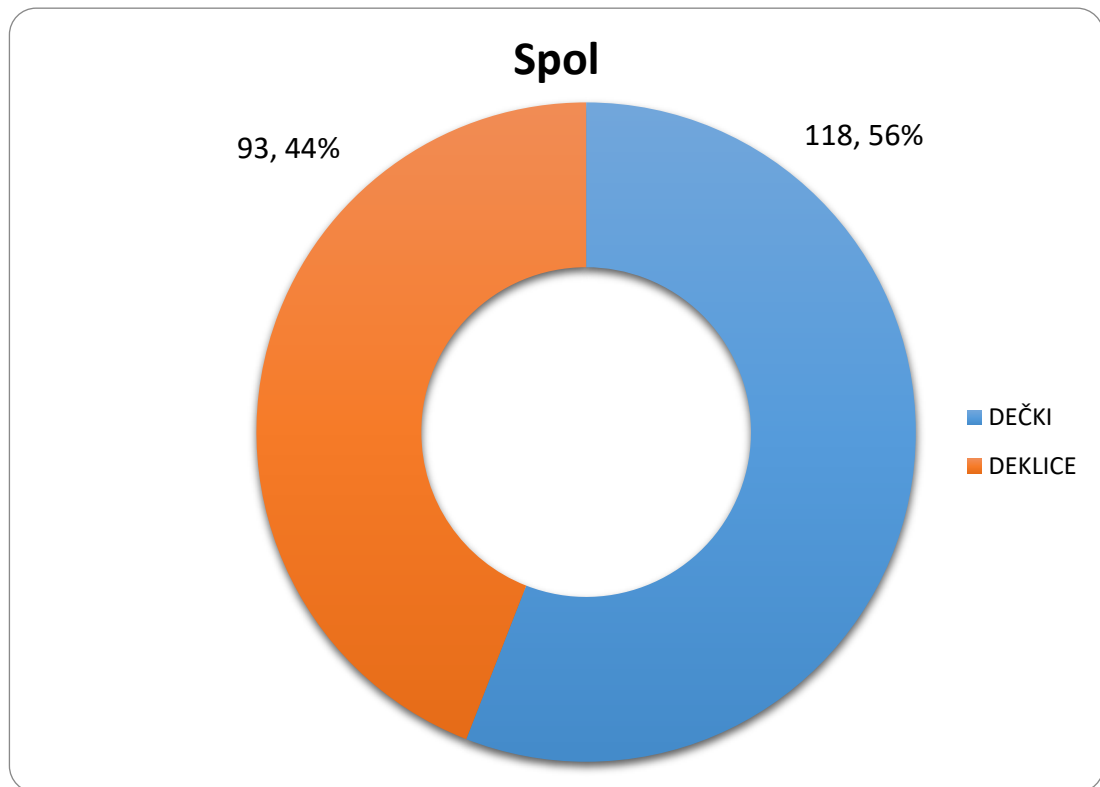
študije kažejo, da imajo otroci tudi manj težav z alergijami in astmo (bodieko.si). Hišni ljubljenci lahko vplivajo na boljše bralne sposobnosti otrok, verjetno zato, ker živali ne popravljajo napak.

2.9 HIŠNI LJUBLJENČKI KOT NAŠI PRIJATELJI

Hišni ljubljenci pogosto živijo z nami v naših prostorih. Ponekod zavzamejo mesto družinskega člana. Žival zna dajati naklonjenost brez predsodkov in to otroci hitro začutijo. Velikokrat se ljubkujejo s hišnim ljubljencem in mu namenijo pozornost ter gradijo prijateljstvo. Tudi starejšim osebam, ki so osamljene lahko živali nudijo oporo, družbo in nekoga ki je vedno poleg njih. Da so hišni ljubljenci postali naši prijatelji lahko sklepamo tudi po objavah v medijih. V različnih zgodbah se hišni ljubljenci enačijo z ljudmi. Zanje skrbimo kot za svoje otroke, jim kupujemo stvari, se pogovarjamo z njimi.

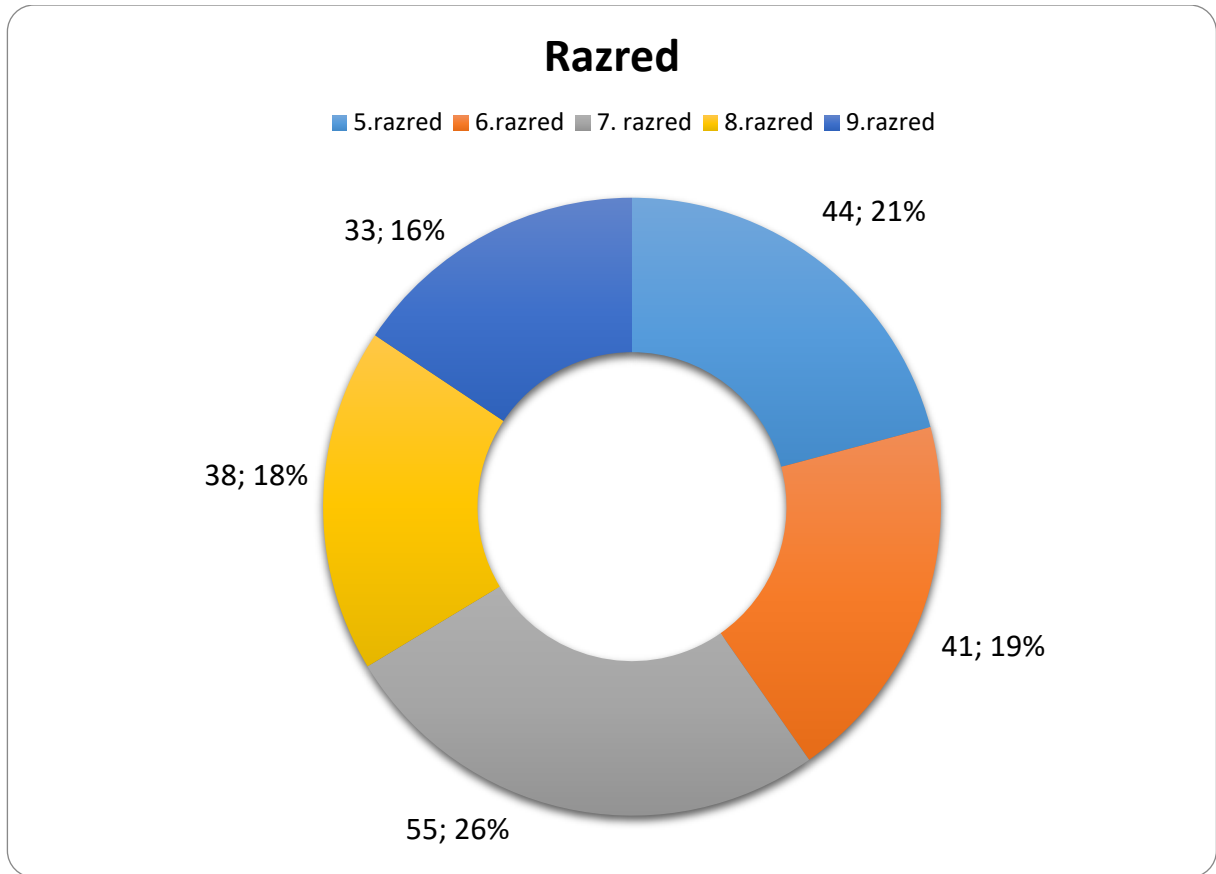
3 OPIS RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Najina raziskava temelji na vzorcu 211 učencev osnovne šole Hudinja. Anketo sva razdelili med učence 5., 6., 7., 8. in 9. razredov na osnovni šoli Hudinja. Želeli sva ugotoviti ali imajo učenci doma hišnega ljubljénčka. Zanimalo naju je kateri hišni ljubljénček je najbolj priljubljen in kdo zanj skrbi. Ugotoviti sva želeli, koliko časa na dan nemenijo ukvarjanju s hišnim ljubljénčkom in če je to dovolj časa.

Graf 1: Prikazuje število anketiranih učencev po spolu

Anketni vprašalnik je reševalo 211 učencev osnovne šole Hudinja. Od tega je anketni vprašalnik rešilo 118 (56%) dečkov in nekaj manj 93 (44%) deklic.

Graf 2: Prikazuje število anketiranih učencev glede na razred, ki ga obiskujejo

Anketirali sva učence od 5. do 9. razreda. Graf nam prikazuje, da je število anketiranih v vseh razredih zelo podobno.

3.1 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

1. Hipoteza vezana pogostost hišnih ljubljencev.

H1: *Predvidevava, da ima večina učencev doma hišnega ljubljencev.*

2. Hipoteza vezana na priljubljenost hišnih ljubljencev.

H2: *Predvidevava, da je najbolj priljubljen hišni ljubljencev pes.*

3. Hipoteza vezana na skrb za hišnega ljubljénčka.

H3: *Predvidevava, da za hišnega ljubljénčka skrbijo učenci sami.*

4. Hipoteza vezana na čas, ki ga učenci namenijo hišnim ljubljénčkom.

H4: *Predvidevava, da učenci dovolj časa namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljénčkom.*

3.2 RAZISKOVALNE METODE

Najina raziskava je temeljila na naslednjih metodah:

- metoda dela z viri in literaturo
- metoda anketiranja
- metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija
- izdelava pisnega poročila

Metoda dela z viri in literaturo

Po posvetovanju z mentorico sva v knjižnici poiskali primerno literaturo. Te ni bilo prav veliko. Veliko sva si pomagali tudi z internetom, kjer sva našli veliko zanimivih člankov in fotografij.

Metoda anketiranja

Anketni vprašalnik nama je služil v empiričnem delu najine raziskave. Anketo sva v mesecu decembru razdelile med učence 5., 6., 7., 8. in 9. razredov na OŠ Hudinja, katero so reševali v času razrednih ur. Anketa je bila anonimna, kar nama je zagotavljalo, da bodo učenci navajali resnične podatke. V vprašalniku so bila vprašanja zaprtega tipa, le nekaj vprašanj je zahtevalo še utemeljitev.

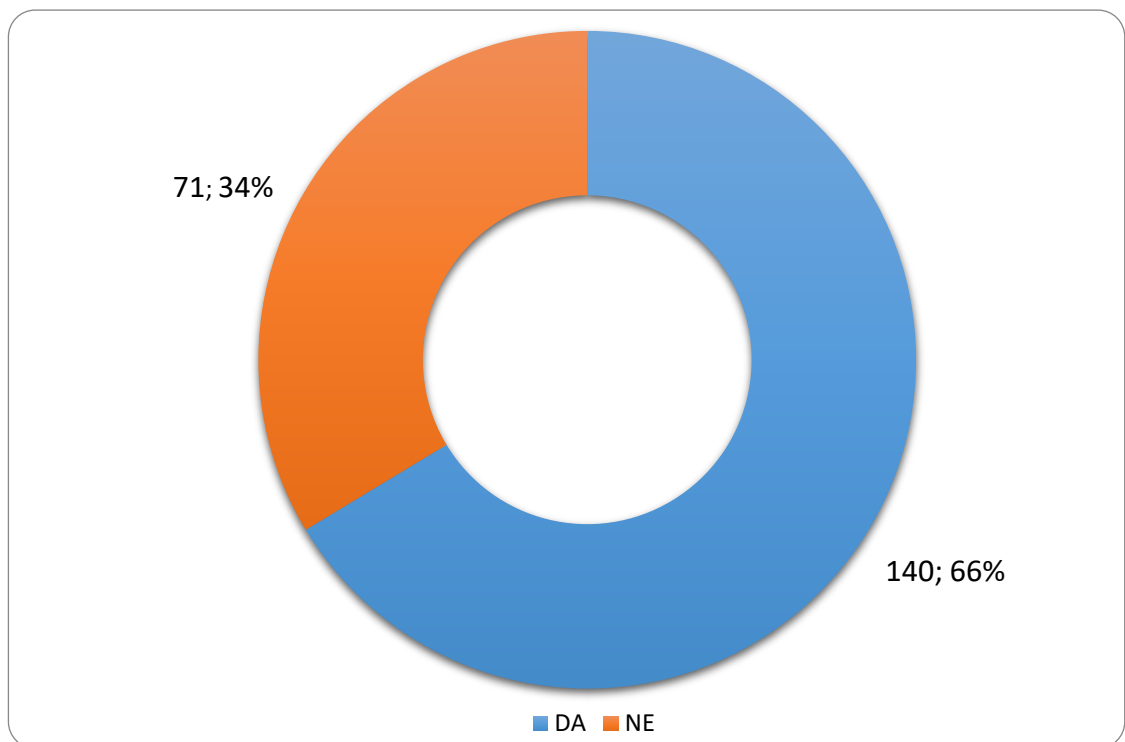
Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija

Vrnjene anketne vprašalnike sva natančno pregledali in analizirali. Najprej sva jih ločili po razredih in po danih odgovorih. Izdelali sva tabele za lažje analiziranje in za lažji grafični prikaz. Pomagali sva si z računalniškim programom Microsoft Word in Microsoft Excel. Vse zbrane podatke sva interpretirali in ugotovitve zapisali.

4 OSREDNJI DEL

4.1 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

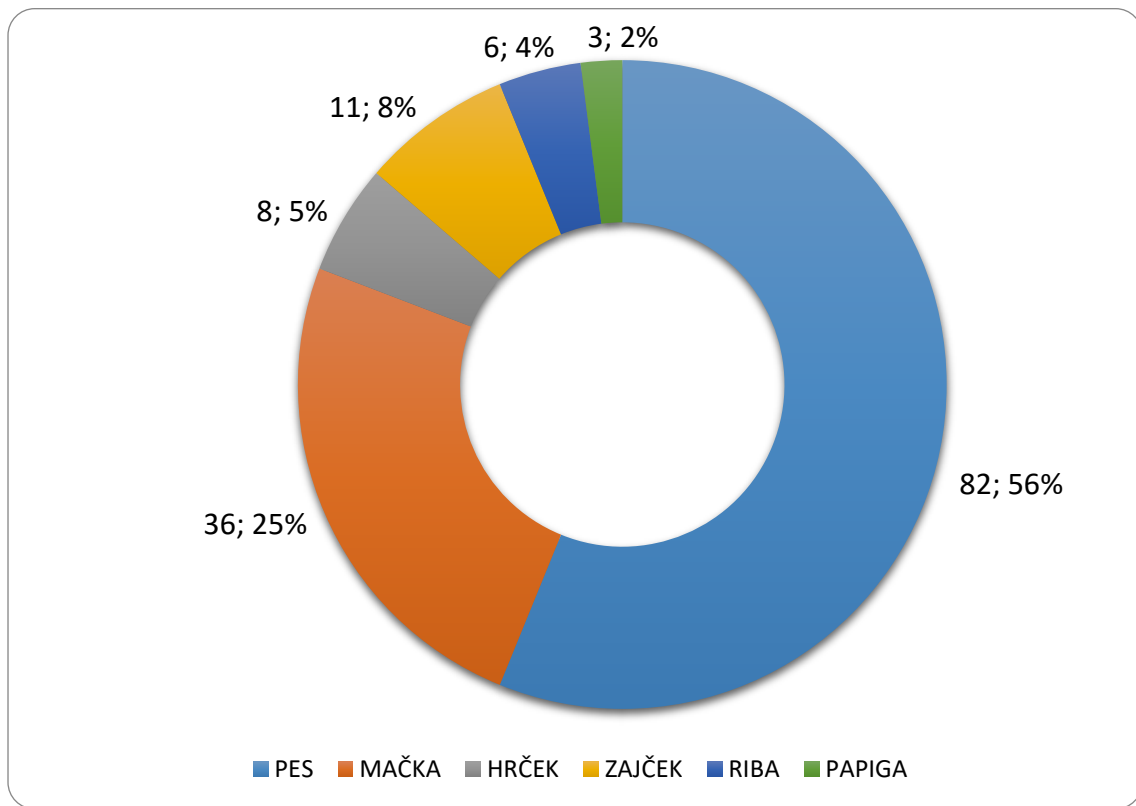
4.1.1 Ali imaš doma hišnega ljubljénčka?

Graf 3: Prikazuje ali imajo učenci doma hišnega ljubljénčka

Ugotovili sva, da ima od 211 anketiranih učencev doma kar 140 učencev hišnega ljubljénčka. 71 učencev hišnega ljubljénčka doma nima.

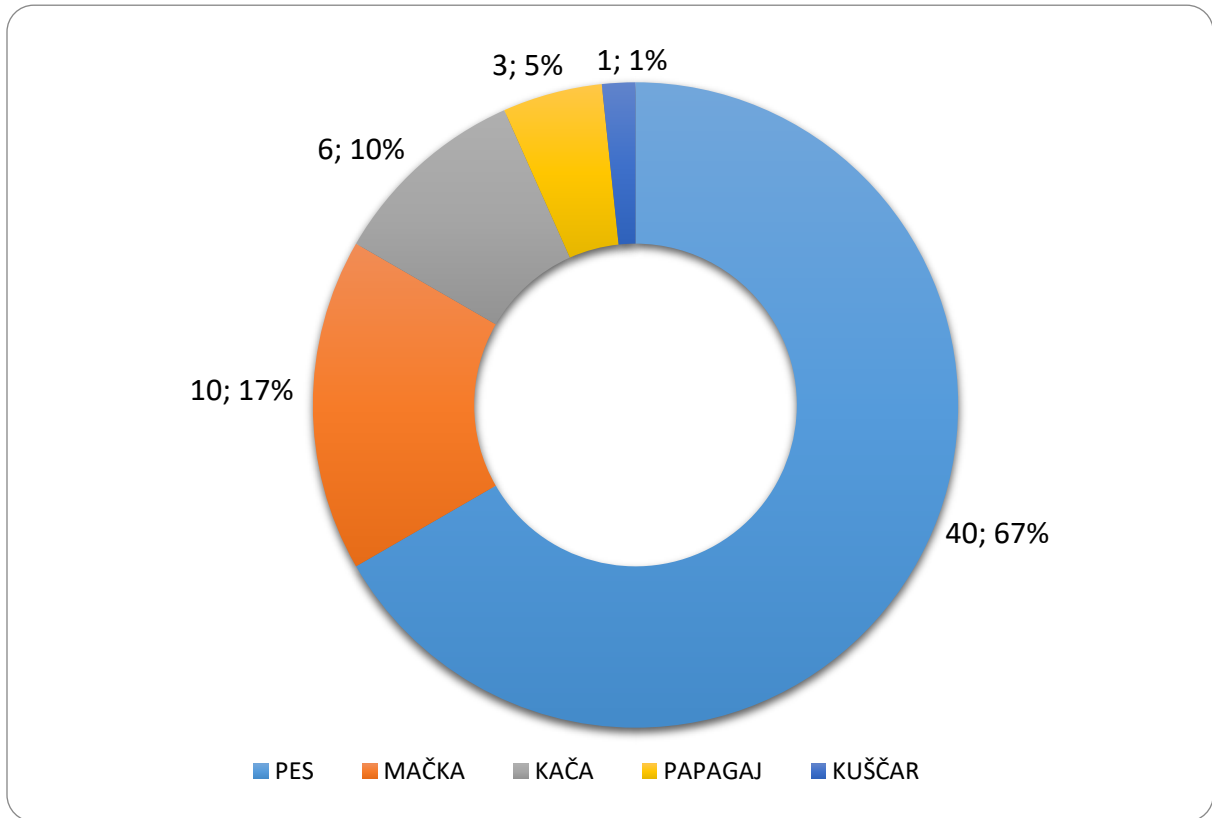
4.1.2 Katerega hišnega ljubljénčka imaš?

Graf 4: Prikazuje katerega hišnega ljubljénčka imajo učenci

Iz grafa je razvidno, da ima največ učencev doma za hišnega ljubljénčka psa. Teh je kar 82 (56%). Sledijo jim učenci, ki imajo doma mačko, teh je 36 (25%). 11 (8%) učencev ima zajčka, 8 (5%) hrčka. Sledijo jim učenci, imajo ribe in papige. Po en učenec na šoli pa ima miš, konja, kačo, želvo in dihurja.

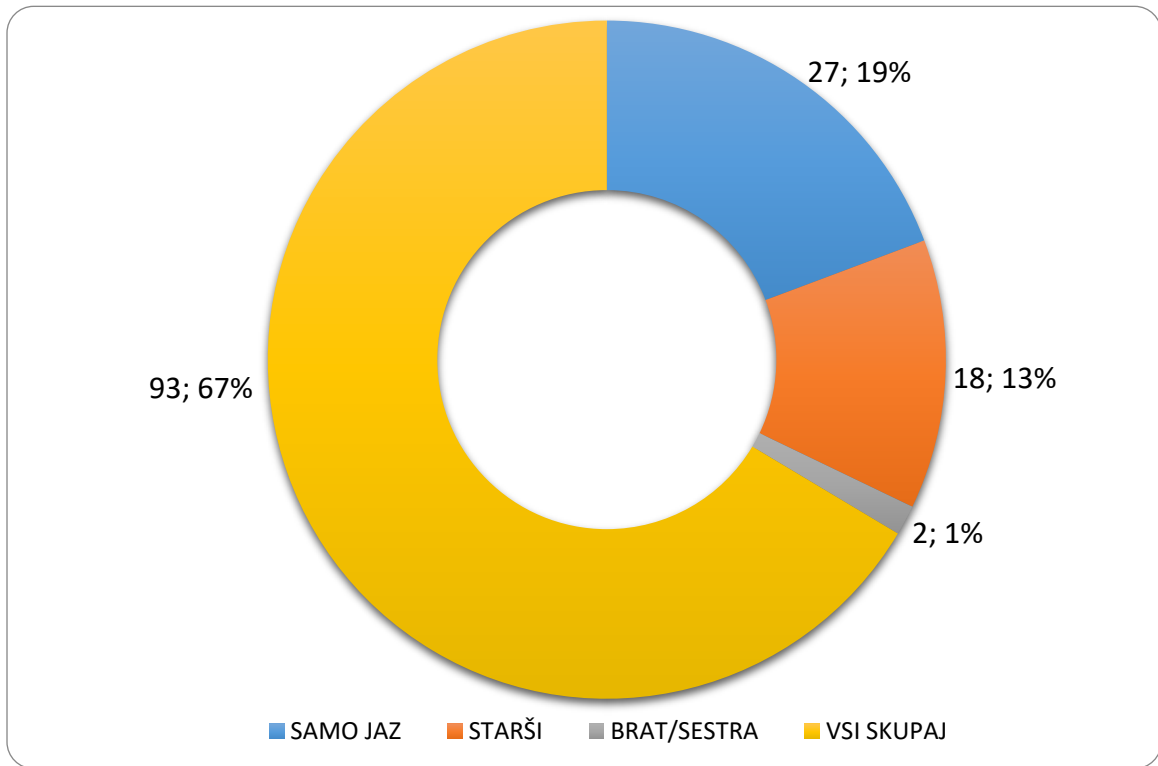
4.1.3 Če ga nimaš, katerega bi imel?

Graf 5: Prikazuje katerega hišnega ljubljénčka bi imeli učenci, ki ga nimajo

Iz grafa je razvidno, da bi največ učencev za hišnega ljubljénčka imelo psa. Teh je kar 67%. Sledijo jim učenci, ki bi imeli mačko. Teh je 17%. Učenci bi za hišnega ljubljénčka imeli tudi kačo, kuščarja in papagaja.

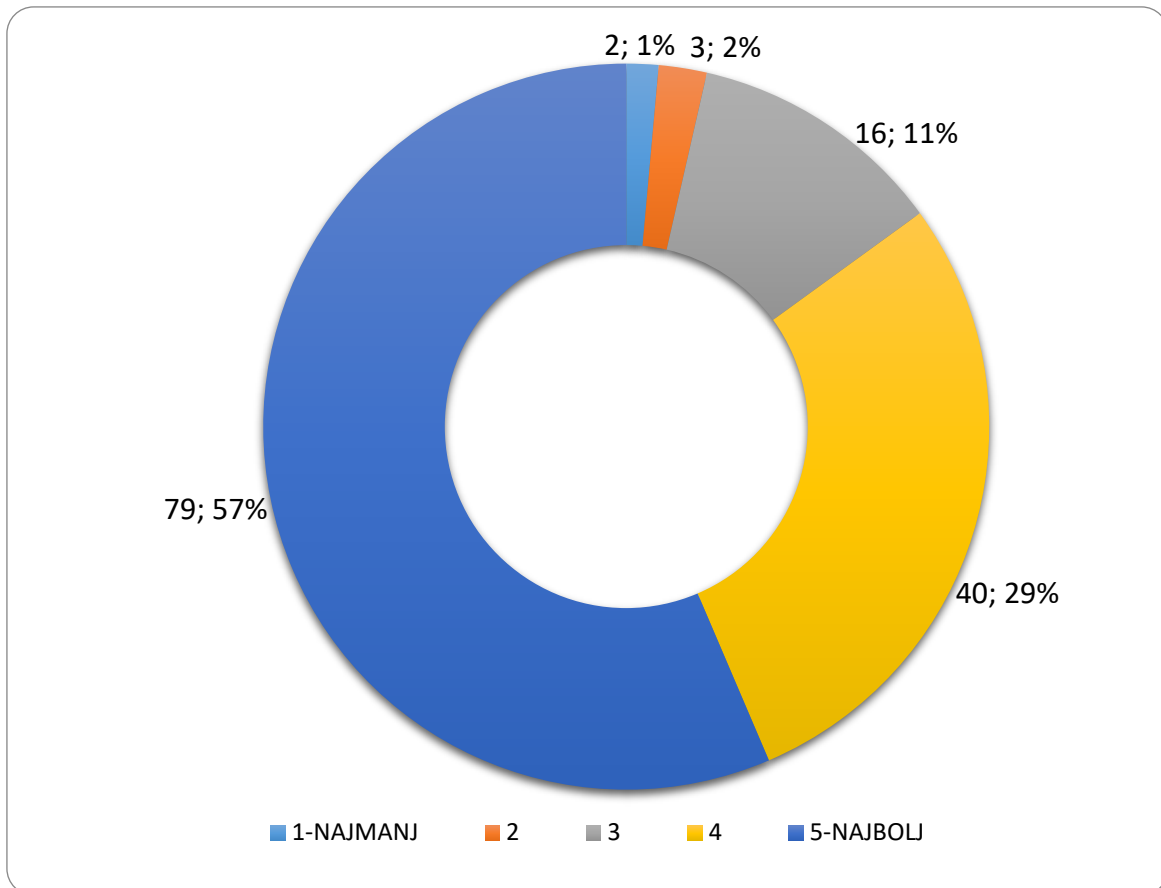
4.1.4 Kdo največkrat skrbi za hišnega ljubljénčka?

Graf 6: Prikazuje kdo največkrat skrbi za hišnega ljubljénčka

Ugotovili sva, da največkrat za hišnega ljubljénčka skrbijo vsi v družini. Tako je odgovorilo kar 93 (67%) učencev. Kar veliko učencev je tudi takšnih, ki sami skrbijo za žival. Teh je 27 (19%). Sledijo jim učenci, kjer za žival največkrat skrbijo starši in tisti, kjer za žival skrbijo bratje ali sestre, vendar je teh zelo malo. Samo 2, kar znaša 1% vseh anketiranih.

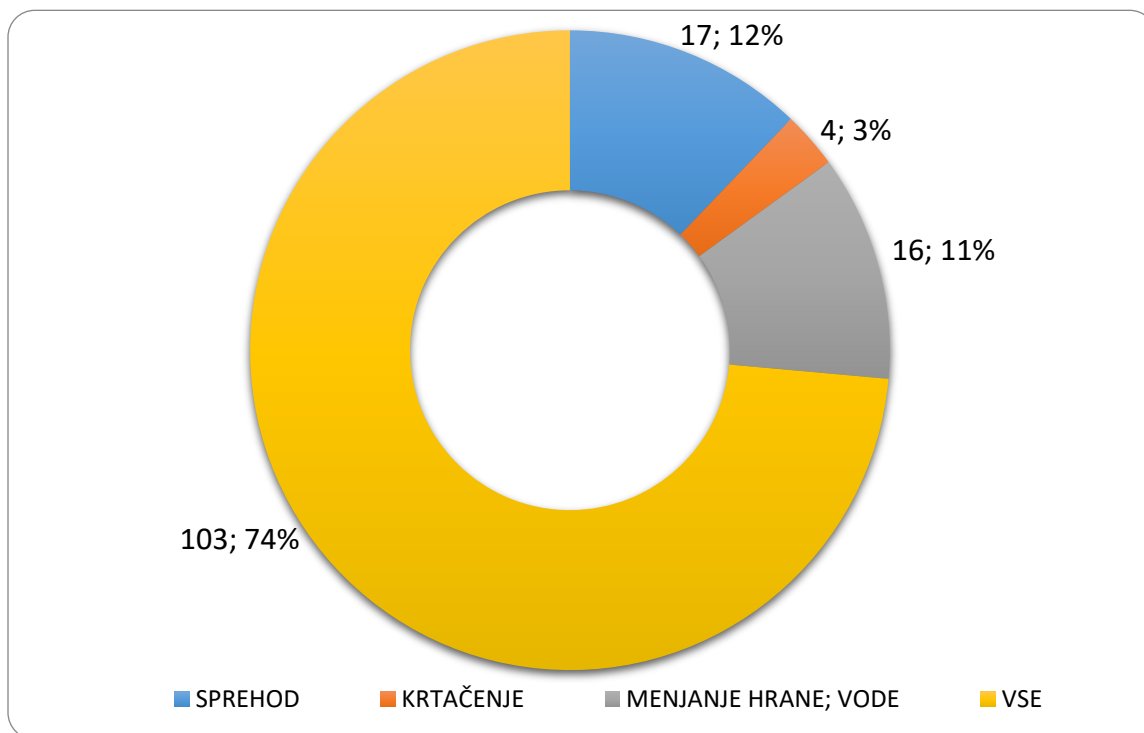
4.1.5 Kako bi ocenil svojo skrb do hišnega ljubljénčka (5 - najbolj, 1 - najmanj)?

Graf 7: Prikazuje kako bi učenci ocenili svojo skrb do hišnega ljubljénčka

Kar 79 (57%) učencev meni, da za svojega hišnega ljubljénčka najbolj skrbi. Obkrožili so oceno 5. Sledijo jim učenci, ki so se odločili za oceno 4. Teh je 40 (29%). Sledijo jim učenci, ki so obkrožili oceno 3 ali 2. Najmanj je tistih, ki so obkrožili, da za hišnega ljubljénčka ne skrbijo dovolj. To sta samo 2 (1%) učenca.

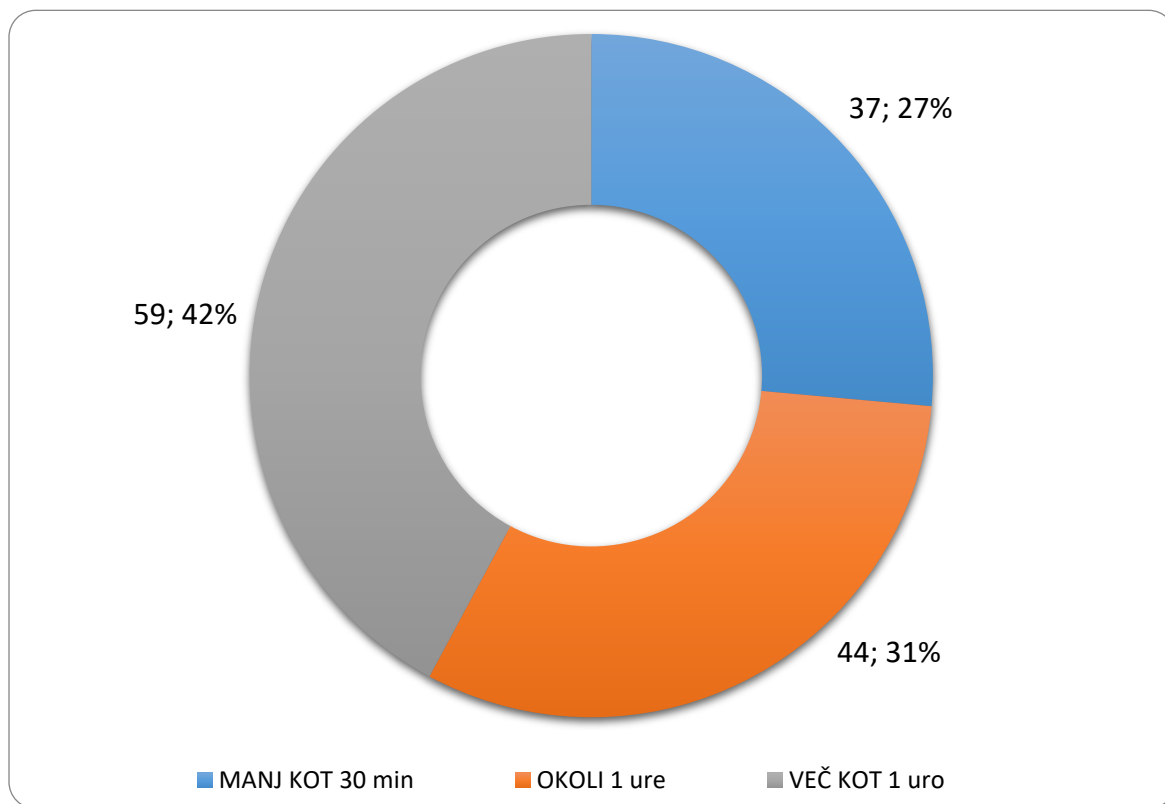
4.1.6 Kako ti skrbiš za hišnega ljubljénčka?

Graf 8: Prikazuje na kakšen način učenci skrbijo za hišnega ljubljénčka

Iz grafa je razvidno, da največ učencev skrbi za hišnega ljubljénčka tako, da poskrbijo za vse (krtačenje, sprehode, hranjenje,...). Teh učencev je kar 74%, kar so 103 anketirani, ki imajo hišnega ljubljénčka. Temu je sledil odgovor, da jih vodijo na sprehode in poskrbijo za hrano in vodo.

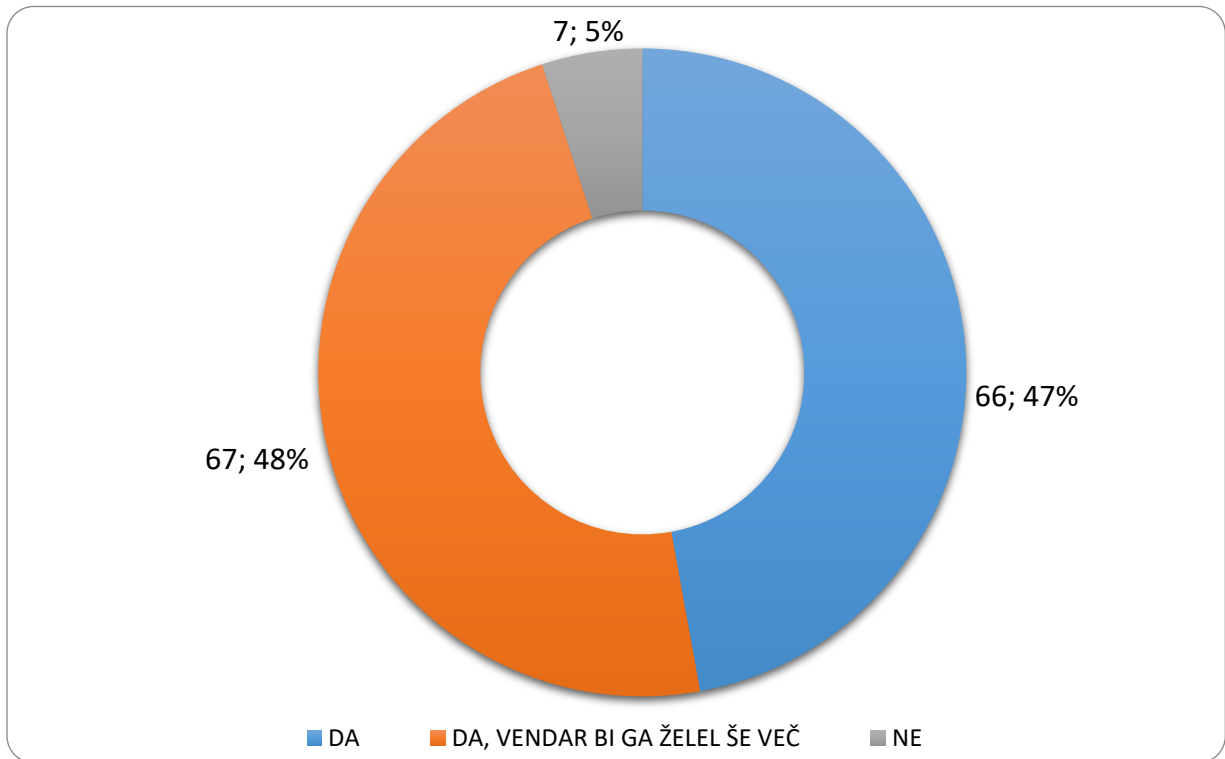
4.1.7 Koliko časa na dan porabiš za ukvarjanje s hišnim ljubljencem?

Graf 9: Prikazuje koliko časa na dan učenci porabijo za hišnega ljubljenca

Učenci so odgovorili, da za ukvarjanje s hišnim ljubljencem porabijo več kot 1 uro na dan. Teh je 59 ali 42%. Sledijo jim učenci, ki porabijo okoli 1 ure na dan. Teh je 44 ali 31%. Najmanj učencev pa porabi manj kot pol ure na dan za ukvarjanje s hišnim ljubljencem. Teh je 37 ali 27%.

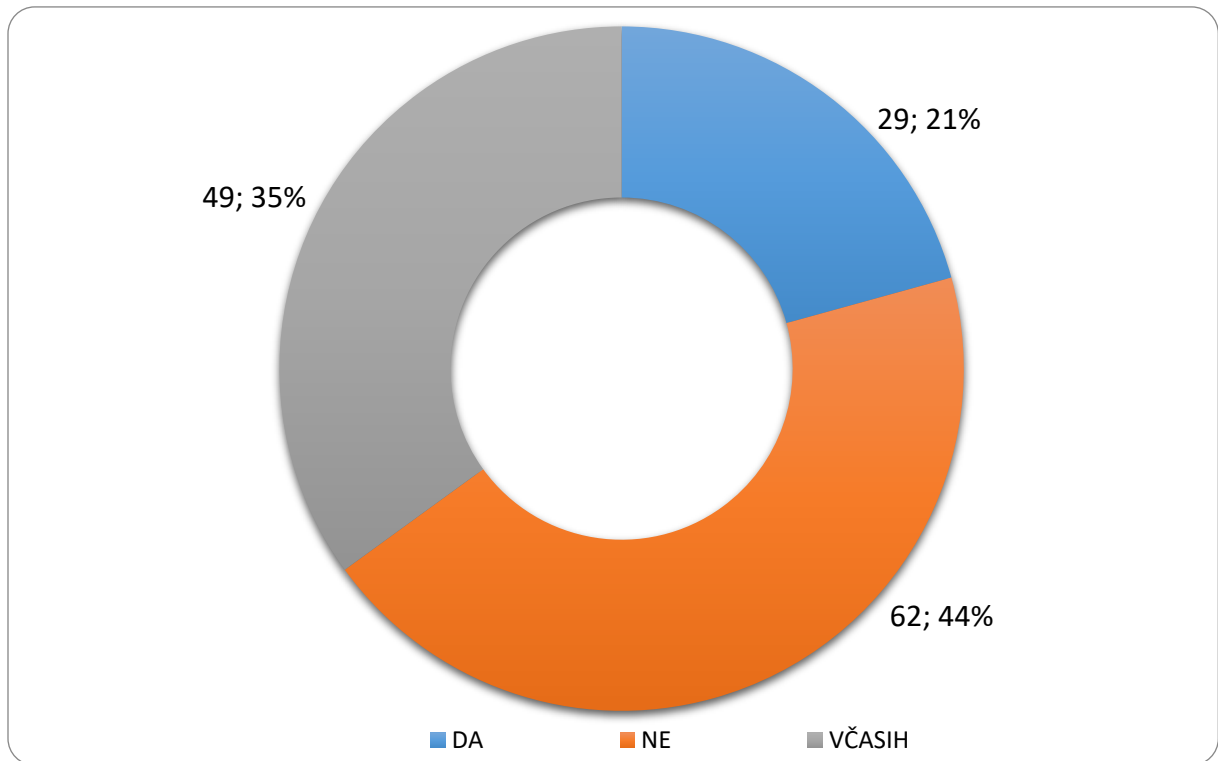
4.1.8 Se ti zdi to dovolj časa, ki ga nameniš živali?

Graf 10: Prikazuje ali se učencem zdi to dovolj časa, ki ga namenijo živali

Kar 48% anketiranih učencev bi želelo še več časa, ki ga namenijo hišnim ljubljencem. Hkrati je 47% takšnih, ki menijo da imajo dovolj časa za hišnega ljubljence in le 5% učencev, ki ne potrebujejo več časa za hišnega ljubljence. Seveda je to odvisno od tega, katerega hišnega ljubljence imajo.

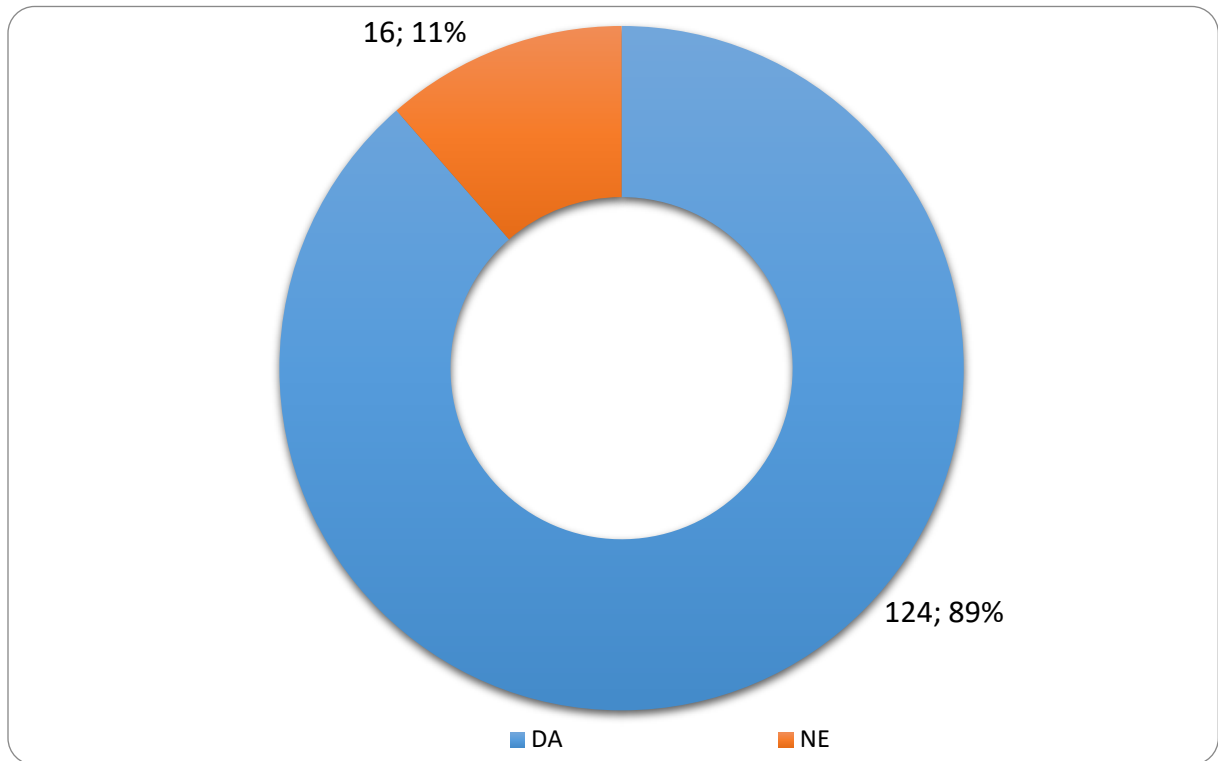
4.1.9 Ali za hrano in ostale potrebne stvari, ki jih potrebuje žival, plačaš s svojim denarjem?

Graf 11: Prikazuje ali učenci sami plačajo za hrano in ostale stvari, ki jih žival potrebuje

Učenci največkrat za hrano in ostale stvari, ki jih žival potrebuje ne plačajo sami. Tako je odgovorilo 62 učencev, kar je 44%. Sledijo jim učenci, ki včasih plačajo sami. Tako je odgovorilo 49 učencev, kar je 35%. Kar nekaj pa je tudi učencev, ki sami plačajo stroške za žival. Teh je 29 ali 21%.

4.1.10 Bi lahko rekel, da je hišni ljubljencek tvoj prijatelj?

Graf 12: Prikazuje ali učenci menijo, da je hišni ljubljencek njihov prijatelj

Kar 124 učencev ali 89% učencev je mnenja, da je hišni ljubljencek njihov prijatelj. Na podvprašanje zakaj so odgovorili, da zato ker:

1. se z njim lahko igra,
2. ga imajo radi,
3. jih hišni ljubljencek uboga,
4. je del družine,
5. veliko časa preživijo z njim,
6. se z njim lepo razumejo.

Ostali učenci (16 (11%)), ki so odgovorili, da hišni ljubljencek ni njihov prijatelj, niso podali nobenih odgovorov zakaj. Le en učenec je napisal zato, ker je žival in ni moj prijatelj.

5 DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi sva na podlagi anketnega vprašalnika, ki sva ga izvedli med učenci od 5. do 9. razreda na osnovni šoli Hudinja, želeli ugotoviti ali imajo učenci doma hišnega ljubljence. Zanimalo naju je kateri hišni ljubljencek je najbolj priljubljen in kdo zanj skrbi. Ugotoviti sva želeli, koliko časa na dan nemanijo ukvarjanju s hišnim ljubljencem in če je to dovolj časa.

Izhajali sva iz naslednjih hipotez: H1 - Predvidevava, da ima večina učencev doma hišnega ljubljencek. H2 - Predvidevava, da je najbolj priljubljen hišni ljubljencek pes. H3 - Predvidevava, da za hišnega ljubljencek skrbijo učenci sami. H4 - Predvidevava, da učenci dovolj časa namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljencem.

Prva hipoteza se je nanašala na to ali imajo učenci doma kakšnega hišnega ljubljencek. Predvidevali sva, da ima velika večina učencev doma hišnega ljubljencek. To hipotezo lahko delno potrdiva, saj ima 66% anketiranih učencev doma hišnega ljubljencek. Velika večina je več kot 50% učencev, vseeno sva predvidevali da ima vsaj 75% učencev doma hišnega ljubljencek. Hišni ljubljencek je tudi njihov prijatelj, saj se lahko z njim igrajo, ga imajo radi, veliko časa preživijo z njim in je del njihove družine.

Druga hipoteza se je nanašala na to, da je najbolj priljubljen hišni ljubljencek pes. To hipotezo lahko potrdiva. Učenci, ki imajo hišnega ljubljencek imajo v največjem odstotku psa, prav tako, bi si učenci, ki nimajo hišnega ljubljencek želeli psa, če bi ga lahko imeli. Očitno je pes najbolj priljubljen hišni ljubljencek in ne govorimo zastoj, da je pes človekov najboljši prijatelj, hkrati pa lahko igra tudi vlogo hišnega čuvaja.

Predvidevava, da učenci za hišnega ljubljencek skrbijo sami. Tako se je glasila tretja hipoteza, ki jo lahko ovrževa. Za hišnega ljubljencek v družini skrbijo vsi skupaj, prav tako si stroške

povezane s hišnim ljubljencem v družini med seboj razdelijo. Vseeno pa učenci svojo skrb do hišnih ljubljencem ocenjujejo kot, da se najbolj potrudijo. Zagotovo jim gre verjeti, vendar pa so osnovnošolci še vseeno premalo zreli, da lahko vso skrb za hišnega ljubljenca prevzamejo nase.

Četrto hipotezo, ki pravi, da učenci dovolj časa namenijo ukvarjanju s hišnim ljubljencem lahko delno potrdiva. Izkazalo se je, da učenci namenijo veliko časa skrbi za hišnega ljubljenca vseeno pa se jim zdi, da bi lahko hišnemu ljubljencu namenili še več časa. Seveda je to, odvisno od tega katerega hišnega ljubljenca imajo, saj ne potrebujejo vse živali enako mnogo časa, ki jim ga namenijo. Glede na to, da ima največ učencev psa pa velja, da je 1 ura na dan res premalo za vso nego in skrb za žival.

Hišni ljubljenci so živa bitja in sprejem živali v naš dom, v naš družinski prostor zahteva določene omejitve, prilagajanja in čas. Vedno je potrebno razmisliti, ali bomo lahko za žival skrbeli, ji namenili dovolj časa in ji nudili stvari, ki jih žival potrebuje. Skozi raziskavo sva ugotovili, da je tema za osnovnošolsko raziskovanje primerna. Učenci imajo hišne ljubljence. Med najbolj priljubljenimi hišnimi ljubljenci je pes, kateremu mu sledi mačka. Največkrat za hišnega ljubljenca skrbijo vsi družinski člani in tudi stroške za žival prevzemajo v okviru družine. Hišnemu ljubljencu namenijo okoli 1 ure na dan, kar pa je velikokrat premalo in bi si učenci želeli še več časa, ki bi ga namenili živali.

V okviru najine raziskave je še veliko možnosti za nadaljna raziskovanja. Mogoče se lotiva raziskave in raziščeva samo najbolj priljubljeno vrsto hišnih ljubljencem – pse.

Biti skrben, odgovoren in ljubeč do živali je nekaj najbolj lepega in enostavnega na tem svetu. Živali nam bodo vedno hvaležne.

6 VIRI IN LITERATURA

1. Murn, K.(2005). Spreminjanje družbenih odnosov do domačih živali. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.
2. Ohl, F., Endenburg, N. (2008). Pes in otrok: skupaj, srečno, v harmoniji. Ljubljana: Kmečki glas.
3. O'Neill, A. (1999). Najlepša knjiga o psih. Tržič: Učila.
4. Vidic, J. (2009). Življenje s psom. Ljubljana: Dedal
5. Hudolin Sergeja, (Oš heroja Janeza Hribarja). Pridobljeno s: [http://www.oshjstaritrg.si/files/2013/03/OTROK in...pdf](http://www.oshjstaritrg.si/files/2013/03/OTROK_in...pdf) , pridobljeno 7.12.2019
6. <https://www.bodieko.si/pozitivni-ucinki-domacih-zivali>, pridobljeno 7.12.2019
7. <http://med.over.net/forum5/read.php?44,8195936>, pridobljeno 14.12.2019
8. <http://www.zoorex.si/zoorex/male-zivali/zajcek-kot-hisni-ljubljencek/>, pridobljeno 8.12.2019
9. <http://med.over.net/forum5/read.php?44,4699358>, pridobljeno 13.12.2019
10. <http://www.viva.si/Naravi-prijazno/2509/Doma%C4%8De-%C5%BEivali-odzgodovine-do-danes>, pridobljeno 5.12.2019
11. <https://www.bodieko.si/hisni-ljubljencki-otroci>, pridobljeno 7.12.2019

ANKETNI VPRAŠALNIK

Sva Eva in Sara učenki šestega razreda. Pripravljava raziskovalno nalogo z naslovom **Hišni ljubljenci med učenci OŠ Hudinja**. Prošiva, da izpolnete anketo. Podatki naj bodo resnični, saj je anonimnost zagotovljena. Že vnaprej hvala.

SPOL: M Ž

RAZRED: 5 6 7 8 9

1. **Ali imaš doma hišnega ljubljénčka?**

a) DA Katerega? _____ b) NE

2. **Če ga nimaš, napiši katerega bi imel:** _____

3. **Kdo največkrat skrbi za hišnega ljubljénčka?**

- a) Samo jaz
- b) Starši
- c) Brat/sestrra
- d) Vsi skupaj

4. **Kako bi ocenil SVOJO skrb do hišnih ljubljénčkov (5 – najbolj, 1 – najmanj)**

1 2 3 4 5

5. **Napiši, kako ti skrbiš za hišnega ljubljénčka (sprehod, krtačenje, menjanje vode,.....)**

6. **Koliko časa na dan porabiš za ukvarjanje s hišnim ljubljénčkom?**

- a) Manj kot 30 minut.
- b) Okoli 1 ure.
- c) Več kot 1 uro.

7. **Se ti zdi to dovolj časa, ki ga nameniš živali?**

- a) Da

- b) Da, vendar bi ga želel še več
- c) Ne

8. Ali za hrano in ostale potrebne stvari, ki jih potrebuje žival, plačaš s svojim denarjem?

- a) Da
- b) Ne
- c) Včasih

9. Bi lahko rekel, da je hišni ljubljencek tvoj prijatelj?

a) Da. Zakaj? _____

b) Ne. Zakaj? _____

IZJAVA*

Mentorica, **Simona Mesojedec**, v skladu z 2. in 17. členov Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom **Hišni ljubljenci med učenci OŠ Hudinja**, katere avtorici sta **Eva Dujakovič in Sara Zec**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljano gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisnimi pogoji projekta Mladi za Celje

Celje, 1. 3. 2020

žig šole

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

***POJASNILO**

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorice in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.

